

Základní škola a Mateřská škola Chrášťany
Chrášťany 100, PSČ 373 04, okres České Budějovice
IČO 709 88 862

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

„Kdo si hraje, nezlobí“

Charakteristika školní družiny:

Při základní škole pracuje jedno oddělení školní družiny. Jedná se o oddělení smíšené, které navštěvují žáci 1. stupně, tedy 1. až 5. ročníku.

Náplň práce spočívá ve výchovně vzdělávacích, relaxačních a odpočinkových činnostech. Vzhledem k tomu, že družinu navštěvují účastníci zájmového vzdělávání v poměrně velkém věkovém rozpětí (6 až 11 let věku), preferují se hlavně činnosti ve skupinách, a podle zájmu účastníků.

Výchovné působení vychovatelky vychází z požadavků pedagogiky volného času a řídí se požadavky psychohygieny.

1. Konkrétní cíle vzdělávání

a. cíle zájmového vzdělávání:

- vyrovnání se s konfliktními situacemi
- vytváření pohody ve školní družině
- respektování osobnosti účastníka zájmového vzdělávání
- schopnost přizpůsobit se přirozenému vývoji a změnám
- smysluplné využívání volného času (zdravý životní styl)
- získávání sebevědomí, relativní citové samostatnosti
- základy estetických dovedností
- pohybových dovedností (fyzická zdatnost)
- získávání a uplatňování znalostí o životním prostředí

b. rozvíjení kompetence

Kompetence k učení

- dokončit započatou práci

- zhodnotit své výkony
- získané vědomosti dávat do souvislostí
- vědomosti uplatňovat v praxi

Kompetence k řešení problémů

- rozlišovat správná a chybná řešení
- hledat nová řešení
- umět řešit krizové situace sám i ve spolupráci s ostatními
- všímat si dění a problémů kolem sebe
- nenechat se odradit neúspěchem a vytrvale směřovat k řešení

Kompetence komunikativní

- naslouchat druhým
- souvislými větami formulovat myšlenky, otázky a odpovědi
- své pocity vyjadřovat řečí, gesty, mimikou
- rozvíjet slovní zásobu

Kompetence sociální a personální

- odpovídat za své chování
- vnímat a postavit se proti nespravedlnosti, šikaně, agresivitě
- tolerovat odlišnosti jiných
- dokázat požádat o pomoc
- respektovat zájmy jiných

Kompetence činnostní a občanské

- uvědomovat si svá práva a povinnosti
- odpovědně se chovat k sobě i druhým
- dbát o své zdraví a bezpečí
- odhadnout rizika svého chování
- vnímat krásy přírody a cíleně o ně pečovat
- být ochoten se zapojit do veřejně prospěšných a charitativních aktivit

Kompetence pracovní a trávení volného času

- umět si vybrat zájmovou činnost
- dokázat se zapojit a uplatnit v kolektivu
- rozvíjet své zájmy v individuálních a skupinových činnostech
- plánovat, organizovat, řídit a hodnotit jednoduché činnosti
- používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení
- dodržovat vymezená pravidla

2. Forma a délka vzdělávání

a. pravidelná činnost

- je dána týdenní skladbou zaměstnání, zahrnuje organizování aktivity (ve skupinách), zájmové činnosti
- výtvarná a pracovní činnost
- hudební a dramatická činnost
- tělovýchovné aktivity
- odpočinkové činnosti
- rekreační činnosti
- příprava na vyučování

b. příležitostná činnost

- jedná se o besídky, soutěže, diskotéky, karneval, dětský den atd.

c. sportovní činnosti

- individuální činnosti při pobytu venku, spontánní hry, námětové hry

d. odpočinkové činnosti

- společná četba, poslech, video

e. příprava na vyučování

- didaktické hry, soutěže, hlavolamy - zaměřené na rozvoj slovní zásoby, paměti, orientace atd.
- výukové programy na PC
- vypracování domácích úkolů

3. Obsah vzdělávacího programu

a. člověk a jeho svět

Místo, kde žijeme

- poznávání okolí
- organizace života ve škole, rodině, obci
- historie okolí, památky
- tematické vycházky
- poznávání služeb v obci (obecní úřad, pošta, knihovna)
- dopravní výchova - hry s dopravní tematikou
- zvyky a obyčeje

Lidé kolem nás

- osvojení zásad vhodného chování a jednání mezi lidmi
- tolerance, empatie, vzájemná úcta, vztah ke spolužákům a dospělým
- základní práva a povinnosti
- pravidla stolování
- předcházení šikaně, záškoláctví, drogám, rasismu, xenofobii atd.

Lidé a čas

- režim dne a jeho dodržování
- jak se mění lidé (fotografie)
- jak se mění obec, věci, svět

b. člověk a příroda

- rozmanitosti přírody
- pozorování změn v přírodě - čtyři roční období
- co je ekologie a ochrana přírody
- zvířata kolem nás
- poznávání rostlin, stromů, zvířat atd.

c. člověk a jeho zdraví

- otužování a osobní hygiena
- poučení o zdraví a nemocech
- předcházení úrazům
- nácvik ošetření jednoduchého poranění (formou hry)
- umět vyhledat pomoc (tísňové linky, policie, hasiči, záchranka)
- pravidelný pohyb venku

d. člověk a svět práce

- vážit si práce druhých
- seznámení s různými povoláními (formou námětových her)
- zařazovat různé pracovní činnosti, využívat rozmanité materiály a pracovní postupy
- rozvíjet tvořivost, trpělivost, pečlivost, šetření materiálem atd.
- vést děti k pořádku (umět si po sobě uklidit)

e. umění a kultura

- povídání o knížkách, filmech
- poslech pohádek, písniček, využívání videa
- výroba loutek a dramatizace pohádek, nácvik krátkých scének
- hudebně pohybové hry, zpěv s kytarou
- vést děti k estetickému vnímání (umění X kýč)
- ve spolupráci se školou návštěva divadla, výstav, kina apod.

4. Časový plán

Provozní doba ŠD

Pondělí – pátek: 6.15 - 7.45 hod. 11.30 – 16.00 hod

Rámcový režim dne ŠD

6.15 – 7.40	individuální odpočinkové činnosti
11.30 - 13.00	rekreační činnosti, individuální činnost
13.00 - 15.00	zájmová činnosti, tvoření, pobyt venku, v TV, vycházky, didaktické hry, příprava žáků na vyučování, individuální odpočinkové hry
15.00 – 16.00	příprava na vyučování, hry, soutěže, stavebnice

5. Přihlašování a odhlašování

Ředitel stanoví ve vnitřním řádu pro jednotlivé formy zájmového vzdělávání podle § 2 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání způsob evidence účastníků takto:

V ŠD je určena vychovatelka, která zajišťuje přihlašování a odhlašování žáků, podklady pro vybírání poplatků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností.

O přijetí účastníka k činnosti družiny ve formě pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti a další podobné činnosti spojené s pobytem mimo školu se rozhoduje na základě písemné přihlášky. Součástí přihlášky k pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka ze ŠD.

Úplata je splatná v následujícím měsíci. Výše úplaty je stanovena na celý školní rok.

Výši úplaty může ředitel snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže

- a) účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,
 - b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, nebo
 - c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře,
- a tuto skutečnost prokáže ředitelce školy.

Pokud za účastníka zájmového vzdělávání není uhrazena úplata, ředitelka školy může rozhodnout o vyloučení účastníka ze ŠD.

KRITÉRIUM PRO PŘIJETÍ DO ŠD

Do ŠD jsou žáci přednostně přijímáni v tomto pořadí:

- a) mladší žáci před staršími
- b) žáci s celotýdenní docházkou v plném režimu
- c) žáci dojíždějící z okolních měst a obcí
- d) žáci, u kterých je návštěva ŠD žádoucí ze sociálních důvodů
- e) ostatní

DOCHÁZKA DO ŠD

Rodiče nebo jiní zákonní zástupci účastníka zájmového vzdělávání přihlášeného k pravidelné docházce do ŠD sdělí písemně rozsah docházky účastníka a způsob odchodu účastníka ze ŠD, tyto údaje jsou zaznamenány na písemné přihlášce do ŠD a jsou závazné.

Omluvu nepřítomnosti účastníka v ŠD, odchylky od docházky účastníka, odchod s jinou osobou, nebo v jinou dobu než je uvedeno v písemné přihlášce s dodržáním stanovených časů odchodů, aby nebyla narušována činnost oddělení ŠD, sdělí rodiče ŠD písemně (vzor viz přílohy).

Účastníka zájmového vzdělávání nesmí vyzvedávat ze ŠD osoba mladší 18 let (pokud není napsaná na přihlášce ŠD). účastník nemůže být propuštěn ze ŠD na základě telefonické domluvy. Účastník může být propuštěn ze ŠD na základě písemného potvrzení, viz příloha č. 2.

Odhlašování účastníka zájmového vzdělávání ze ŠD během školního roku lze provést na základě písemných žádostí rodičů účastníka, a to pouze ze závažných důvodů (dlouhodobá nemoc, přestěhování).

Podmínky a výše úplaty za ŠD upravuje Organizační řád školy - Úplata ve školní družině.

6. Žáci a účastníci zájmového vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Žáci s podpůrnými opatřeními prvního stupně

nabídka volnočasových aktivit a podpora rozvoje zájmů žáka

2. Žáci s podpůrnými opatřeními druhého stupně

Organizace vzdělávání žáka ve školských zařízeních vychází z obtíží žáka ve vzdělávání, respektuje specifika žáka, která mohou ovlivňovat jeho účast na aktivitách organizovaných ve školských zařízeních. Organizace a podmínky zapojení žáka do aktivit školského zařízení jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. V případě, že žák potřebuje pro vzdělávání speciální učebnice, speciální **učební** pomůcky a kompenzační pomůcky, zváží školské poradenské zařízení, které z těchto podpor jsou pro žáka nezbytné také pro vzdělávání ve školském zařízení, zváží potřebnost jejich duplicitního poskytnutí (pokud nelze pomůcku přenášet).

3. Žáci s podpůrnými opatřeními třetího stupně

Organizace vzdělávání žáka ve školských zařízeních vychází ze speciálních vzdělávacích potřeb žáka ve vzdělávání, respektuje specifika žáka, která mohou ovlivňovat jeho účast na aktivitách organizovaných ve školských zařízeních. Organizace a podmínky zapojení žáka do aktivit školského zařízení jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. V případě, že účast na aktivitách školského zařízení vyžaduje u žáka také přítomnost asistenta pedagoga, poskytuje se jeho služba adekvátně jeho potřebám. Pokud škola a školské zařízení tvoří jeden právní subjekt, je stanoven rozsah práce asistenta pedagoga tak, aby mohl zajistit potřebnou podporu žáka ve školském zařízení.

4. Žáci s podpůrnými opatřeními čtvrtého stupně

Organizace vzdělávání žáka ve školských zařízeních vychází ze speciálních vzdělávacích potřeb žáka, respektuje specifika žáka, která mohou ovlivňovat jeho účast na aktivitách organizovaných ve školských zařízeních. Pokud činnosti vyžadují poskytnutí speciálních učebních pomůcek nebo kompenzačních pomůcek a žák nemůže využívat přidělené pomůcky pro vzdělávání, poskytne školské poradenské zařízení pomůcky nezbytné pro zapojení žáka i ve školském zařízení. V případě, že účast na aktivitách školského zařízení vyžaduje u žáka také přítomnost asistenta pedagoga, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo přítomnost další osoby, poskytuje se jejich služba adekvátně potřebám žáka a délce pobytu v zařízeních. Obdobně platí i u využívání prostředků alternativní nebo augmentativní komunikace.

Asistent pedagoga - pokud speciální vzdělávací potřeby vyžadují podporu na celou dobu výuky i na případný pobyt ve školském zařízení v případě jedné právnické osoby využije škola asistenta pedagoga v rozsahu 1,0 úvazku.

5. Žáci s podpůrnými opatřeními pátého stupně

Pokud žák využívá služeb školských zařízení, vztahují se na něho podpůrná opatření pro zapojení ve školských zařízeních pro čtvrtý stupeň podpůrných opatření.

7. Materiální vybavení

Školní družina se nachází v nové učebně, které je přizpůsobená volnočasovým aktivitám. Je vybavená kobercem, stolky, židlemi a interaktivní tabulí.

K vybavení školní družiny také patří společenské hry, hračky, stavebnice, žíněnky, výtvarné pomůcky.

Družina může využívat tělocvičnu, hřiště a školní zahradu.

8. Personální podmínky

Školní družina má dvě smíšená oddělení a pracují zde dvě vychovatelky a asistentky pedagoga.

9. Ekonomické podmínky

Školní družina je součástí základní školy a je financována z rozpočtu školy.

10. Bezpečnost a ochrana zdraví

Školní družina zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Vytváří zázemí pro bezpečné prostředí a pro ochranu zdraví dětí a zaměstnanců. Požadavky na zdravé prostředí užívaných prostor se řídí platnými předpisy - vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a pracoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých.

Ve školní družině jsou upřednostňovány činnosti, kde nejsou vítězové ani poražení a tím je předcházeno konfliktům mezi účastníky. Včas jsou registrovány opakované ataky na jednotlivce, nepřehlíží se signály naznačující nepříjetí dítěte do skupiny, případné konflikty se řeší ihned a důsledně.

Účastníci zájmového vzdělávání jsou seznámeni s řádem školní družiny, jsou podle potřeby poučovány o chování při různých činnostech, aby se předcházelo úrazům.

Ve školní družině se dbá, aby účastníci nebyli přetěžováni, měli zajištěný dostatečný prostor na odpočinek v klidném a nestresujícím prostředí, mohli se realizovat v aktivitách, které je baví a rozvíjí je a klade se důraz na otevřené a nenásilné komunikaci.